

۹۷

گنجینه

گزیده بیانات آیت الله عابدینی

خطبه‌های نماز جمعه ۳ تیر ماه ۱۴۰۱

سازمان مجله قرین

نشریه ذکر جمعه
با هدف انتشار گزیده بیانات
ائمہ جمعہ قزوین در خطبه‌های
نماز جمعه، هر هفته به صورت
الکترونیکی از طریق شبکه‌های اجتماعی
ستاد نماز جمعه منتشر می‌گردد.
لازم به ذکر است متن بیانات ائمہ
محترم جمعه، با حذف و اضافات و
ویرایش همراه است و سعی شده
است جهت مطالعه و بهره‌جویی
هرچه بهتر مخاطبین گرامی،
اهم محورها ارائه گردد.

خطبه اول

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى
سَيِّدِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ أَبِي الْقَاسِمِ الْمُصْطَفَى
مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الْمَعْصُومِينَ
وَاللَّعْنُ الدَّائِمُ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ مِنَ الْآنَ
إِلَى قِيَامِ يَوْمِ الدِّينِ.

اهل تقوا دچار اندوه نمی شوند

قَالَ اللَّهُ الْحَكِيمُ فِي كِتَابِهِ الْكَرِيمِ:

﴿وَيُنَجِّي اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ السُّوءُ وَلَا
هُمُ يَحْزَنُونَ﴾^۱

﴿وَيُنَجِّي اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا بِمَفَازَتِهِمْ...﴾: خدای متعال
همواره ما را به تقوا دعوت می‌کند و جوایز و تشویق
برای ما قرار داده است که با شوق و علاقه به دنبال

۱. خدا کسانی را که پرهیزکاری پیشه کردند، به سبب اعمالی که مایهٔ رستگاری‌شان بود نجات می‌دهد، عذاب به آنان نمی‌رسد و اندوهگین هم نمی‌شوند (زمر: ۶۱).

تقوا باشیم؛ در ضمن، می‌فرماید کسانی که اهل تقوا هستند، خدا در فرازونشیب زندگی دنیا و دام‌ها و خطرهای شیطان و هوای نفس، آن‌ها را حفظ می‌کند، مراقب آن‌هاست و آن‌ها را نجات می‌دهد. عاقبت با اهل تقواست: ﴿وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ﴾^۱.
﴿...لَا يَمَسُّهُمُ السُّوءُ...﴾: اگر کسی در مسیر تقوا حرکت کند، بد نمی‌بیند و خسارت به او وارد نمی‌شود. [بدخواهان] بدی‌ها می‌کنند؛ ولی این بدی‌ها به صورت آن بدخواهان اصابت می‌کند. خدا انسان باتقوا را نگه می‌دارد از هر شر و سوء و بدی که مکاران و حيله‌گران برای او تدارک می‌بینند.
﴿...وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾: کسانی که اهل تقوا هستند، هیچ‌وقت غمگین و افسرده نمی‌شوند و به‌قول امروزی‌ها کم نمی‌آورند. کسی که اهل تقواست در چنان موقعیت روحی‌ای قرار می‌گیرد که حتی اگر بلا هم به سر او بیاورند می‌گوید: «هرکه در این راه مقرب‌تر است، جام بلا بیشترش می‌دهند.» احساس می‌کند:

۱. اشاره به آیه ۸۳ سوره قصص: ﴿تِلْكَ النَّارُ الَّتِي نَجَعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ﴾. ترجمه: آن سرای [پرازش] آخرت را برای کسانی قرار می‌دهیم که در زمین هیچ برتری و تسلط و هیچ فساد را نمی‌خواهند. سرانجام [نیک] برای پرهیزکاران است.

«اگر با دیگرانش بود میلی، چرا ظرف مرا بشکست لیلی.» خدا اگر به من لطف نداشت، مرا در معرض امتحان قرار نمی‌داد و در گرفتاری‌ها و سختی‌ها امتحان نمی‌کرد. معلوم می‌شود لطف خدا شامل حال من شده است.

پرهیز اهل بیت علیهم‌السلام از اندوه

چه کسی بیشتر از امیرالمؤمنین، امام حسن مجتبی و امام حسین علیه‌السلام مشمول لطف و عنایت خدای متعال شد؟ این‌ها، هم امتحان دادند و هم سختی داشتند؛ اما هیچ‌وقت حزن و غصه و اندوه و استرس در زندگی‌شان نبود. امام حسین علیه‌السلام در سخت‌ترین شرایط روز عاشورا، به خدای متعال رو کرد و عرضه داشت: خدایا! این‌ها همه برای من شیرین و آسان است؛ برای اینکه تو تماشا می‌کنی و پیش چشم تو عشق‌بازی می‌کنم.

همه ما مردم، اهل تقوا، مؤمنین و مؤمنات، اگر فرصت نورانی تقوا را درک کنیم و بشناسیم، دنیا را دانشگاهی می‌بینیم که امتحان‌های سخت هم دارد. آنگاه هر اتفاقی که بر ایمان می‌افتد، می‌فهمیم که در

این نظم حکیمانه الهی چه می‌شود. در نتیجه غصه دار نمی‌شویم و حزن و اندوه پیدا نمی‌کنیم. بندگی می‌کنیم و می‌گوییم: ﴿...أَفْوِضْ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ﴾^۱ همه چیزمان را به خدا موکول می‌کنیم. خدا هم همه چیز را می‌داند و می‌بیند. خدا از آبروی ما، حتی خیلی جدی‌تر از [خودمان حفاظت می‌کند]. ما چه کاره‌ایم و چه چیز داریم که از آبرویمان دفاع و حفاظت کنیم؟! اصلاً نمی‌توانیم؛ [چون] در اختیار ما نیست. خدا آبرو و همه چیز ما را حفظ می‌کند؛ به شرط آنکه ما بنده او باشیم و برای او بندگی کنیم.

بیشتر مردم خواهان حق نیستند

در دنباله بحث‌های پیشین که [گفتیم:] باید از حق تبعیت کرد و مدافع حق بود، [خداوند] در سوره مبارک مؤمنون فرمود:

﴿أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ بَلْ جَاءَهُمُ بِالْحَقِّ وَأَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ﴾^۲

۱. اشاره به آیه ۴۴ سوره غافر: ﴿فَسَتَذْكُرُونَ مَا أَقُولُ لَكُمْ وَأَفْوِضْ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ﴾. ترجمه: پس به زودی [درستی] آنچه را [که امروز درباره عذاب اسرافکاران] می‌گویم [و شما باور نمی‌کنید] متوجه خواهید شد. من کارم را به خدا وامی‌گذارم؛ زیرا خدا به بندگان بیناست.

۲. یا می‌گویند: نوعی دیوانگی در اوست؟ [چنین نیست که این یاوه‌گویان به هم می‌بافند] بلکه او حق را برای آنان آورده است و

از جمله چیزهایی که دشمنان پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ به آن حضرت می‌گفتند این بود که: این مجنون و جن زده است. یعنی حرف‌هایی که می‌زند حرف‌های معمولی نیست، حرف آدمی است که مجنون شده و جن در او نفوذ کرده است. خدا از او دفاع می‌کند و می‌فرماید: این پیغمبر ما حق را برای شما بیان می‌کند و کلام خدا را به شما می‌گوید. اما متأسفانه اکثر انسان‌ها در آن عصر و زمانه [طرف‌دار حق نبودند].

در عصر و زمانه ما شرایط چطور است؟ اکثراً طرف‌دار حق هستیم یا غیر از این است؟ خدا می‌خواهد همه طرف‌دار حق باشند. اما آن زمانه به‌گونه‌ای بوده که خدا می‌فرماید: اکثر انسان‌ها کراهت دارند از اینکه حق را قبول کنند و برایشان سخت است. به این معناست که همه حق را می‌فهمند. حتی کسانی که به دنبال ناحق هستند هم خدا در فطرتشان حق را به آن‌ها نشان داده است. آن‌ها حق را می‌بینند و مخالفت می‌کنند.

البته وقتی مدت‌ها مخالفت کردند، کم‌کم عقلشان

کور می‌شود، چشم بصیرتشان نابینا می‌شود و گوششان هم از شنیدن حق کرمی‌شود: ﴿...صُمُّ بَكُمُ عُمِي فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ﴾^۱ اما اگر انسان فطرتش را نابود نکند و به فراموشی نسپارد، علی‌القاعده هرکسی حق را می‌فهمد. حتی اگر از حق هم پیروی نکند، درک حق را دارد.

عاقبت پیروی حق از هوای نفس مردم

[خداوند] سپس فرمود:

﴿وَلَوِ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ
وَمَنْ فِيهِنَّ^۲ بَلْ أَتَيْنَاهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَنْ ذِكْرِهِمْ
مُعْرِضُونَ﴾^۲

چه اتفاقی می‌افتد اگر پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بگوید: هرچه اکثر مردم گفتند، من هم به دنبال اکثر مردم می‌روم؛

۱. اشاره به آیه ۱۷۱ سوره بقره: ﴿وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الْإِنْتِخِ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءَ وَنِدَاءَ صُمُّ بَكُمُ عُمِي فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ﴾ ترجمه: داستان [دعوت‌کننده] کافران [به ایمان]، مانند کسی است که به حیوانی [برای رهاوندنش از خطر] بانگ می‌زند؛ ولی آن حیوان جز آوا و صدا [آن هم آوا و صدایی که مفهومش را درک نمی‌کند] نمی‌شنود. [کافران، در حقیقت] کر و لال و کورند؛ به همین سبب [دربارۀ حقایق] اندیشه نمی‌کنند.

۲. و اگر حق از هواهای نفس آنان پیروی می‌کرد، بی‌تردید آسمان‌ها و زمین و هرکه در آن‌هاست از هم می‌پاشید [و تباه می‌شد؛ چنین نیست که حق از هواهای نفس آنان پیروی کند]. بلکه کتاب [ی را که مایه شرف و سربلندی] آنان [است] به آنان داده‌ایم، ولی آنان از مایه شرف و سربلندی خود روی‌گردان‌اند (مؤمنون: ۷۱).

[ولی] اکثر مردم هم حق را زمین گذاشته باشند؟ چه می‌شود [اگر] به جای اینکه انسان‌ها به دنبال حق بیایند، حق به دنبال هواهای نفسانی آدم‌ها برود؟ آسمان‌ها و زمین را فساد می‌گیرد. فساد فقط این نیست که مثلاً دشت‌های حاصلخیزمان را به کویر تبدیل کنیم یا دریاچه‌هایمان را بخشکانیم که ریزگرد سراغمان بیاید. این‌ها [فقط] در اطراف زمین است. قرآن می‌گوید: اگر به جای حق، به دنبال هواهای نفسانی‌تان بروید، این خلاف شما در همه عالم اثرگذار می‌شود: آسمان از بارش رحمت خدا دریغ می‌دارد، زمین از اینکه برکاتش را در اختیار بندگان خدا قرار بدهد منع می‌شود، عالم عالم دیگری می‌شود و همه کسانی هم که در آسمان‌ها و زمین زندگی می‌کنند به فساد کشیده می‌شوند.

این پیغمبری که می‌گویید مجنون است، سخن خدا را برای شما آورده و حق را برای شما بیان می‌کند. چرا شما از حق روی برمی‌گردانید؟ پیغمبر را متهم نکنید. هواهای نفسانی‌تان را کنار بگذارید، نگاه خودتان را اصلاح کنید و بفهمید که شما برای سفر به این دنیا

آمده‌اید. این دنیا پلی است که در این مسافرت،
شما را به آن جایگاه منتقل می‌کند.
پیروان حق با پیروان باطل یکسان نیستند
در تبعیت از حق به این معیار هم توجه کنیم:

﴿أَفَمَنْ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللَّهِ كَمَنْ بَاءَ بِسَخَطٍ مِنَ اللَّهِ
وَمَا أُوَاهُ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ﴾

کسی که در تمام زندگی‌اش به دنبال خشنودی
خداست، می‌گوید: خدایا هرچه تو خواستی. امام
حسین علیه السلام همان روزهایی که هنوز در مدینه بود،
زمانی که می‌خواست از مدینه حرکت کند، بر سر
قبر جد بزرگوارش رفت. در آنجا با خدا رازونیا کرد
و گفت: خدایا! هرچه خشنودی تو و پیغمبر توست،
من به دنبال آن حرکت می‌کنم. حتی نگفت خدایا
کاری کن تا من زنده بمانم و اهل بیتم سالم باشند.
گفت پسندم آنچه را جانان پسندند.

امام حسین علیه السلام در مسیر کربلا هم سخنرانی کردند و

۱. پس آیا کسی که [با طاعت و عبادت] از خشنودی خدا پیروی کرده، همانند کسی است که [بر اثر گناه] به خشمی از سوی خدا
سزاوار شده و جایگاه او دوزخ است که آن بد بازگشتگاهی است! (آل عمران: ۱۶۲).

فرمودند: «رَضِيَ اللَّهُ رِضَانًا أَهْلَ الْبَيْتِ.»^۱ خشنودی و رضایت خدا رضایت ما اهل بیت است. خدایا! هرچه تو دوست داری، من همان را می‌خواهم.

همچنین زبان حال آن حضرت را در هنگامه شهادت نقل کردند که فرمود: «إِلَهِي رَضِيَ بِقَضَائِكَ تَسْلِيمًا لِأَمْرِكَ لَا مَعْبُودَ سِوَاكَ.» خدایا! من به رضای تو رضایت می‌دهم. تو این‌گونه پسندیدی که من باید به شهادت برسم و اهل بیت من باید به اسارت بروند؛ من هم همین را می‌خواهم.

ما در این مکتب پرورش پیدا کردیم و دانشجویان این دانشگاه هستیم؛ دانشگاهی که معلمان آن امیرالمؤمنین، فاطمه زهرا، امام حسین و زینب کبری علیهم السلام هستند. در این مکتب، امام راحل رحمة الله عليه، بنیان‌گذار جمهوری اسلامی و رهبر حکیم و فرزانه انقلاب مُؤَلِّئِ تَرْبِيَتِ می‌شوند که در تمام زندگی خشنودی و رضای خدا را دنبال می‌کنند. [رهبر انقلاب مُؤَلِّئِ] نه به دنبال رهبری بود، نه مرجعیت و نه دنیا. فقط به این فکر می‌کرد که: چه کنم که پرچم اسلام در اهتزاز باشد، مسلمانان از زیر

۱. علی بن عیسی اربیلی، کشف الغمه، ج ۲، تبریز: بنی‌هاشمی، ۱۳۸۱ش، ص ۲۹؛ ترجمه: رضایت و خشنودی خداوند در رضایت ما اهل بیت است.

سلطهٔ اجانب نجات پیدا کنند، مسلمان‌های کشورهای مختلف این‌گونه مظلوم باقی نمانند و صهیونیست‌ها برگزیدهٔ مسلمان‌ها مسلط نباشند. الحمد لله خدا عنایت کرد و موفق هم شد.

در این آیه فرمود: آیا کسی که فقط و فقط به دنبال رضای خداست، یکسان است با کسی که کاری می‌کند که غضب و خشم خدا شامل حال او شود؟ گروه دوم جایگاهشان جهنم است. گروه اول خوف و ترس و غصه و غمی ندارند و جایگاهشان هم بهشت است. [خداوند] فرموده است: گروه دوم در دنیا در استرس و ﴿...مَعِيشَةً ضَنْكًا...﴾^۱ هستند. مال و ثروت و مقام دارند؛ اما راحتی و آسایش و دل خوشی ندارند. اگر هم لبخندی روی صورتشان چسبانده‌اند، زبان حالشان این است که: «خندهٔ تلخ من از گریه غم‌انگیزتر است، کارم از گریه گذشته است بر آن می‌خندم.» خیلی وقت‌ها خنده‌هایشان دروغ و مصنوعی است. اما دل مؤمن آرام و آسوده و شاد است.

۱. اشاره به سوره طه: ﴿وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى﴾. ترجمه: هرکس از هدایت من [که سبب یاد نمودن از من در همهٔ امور است] روی بگرداند، برای او زندگی تنگ [و سختی] خواهد بود و روز قیامت او را نابینا محسوس می‌کنیم.

تقوا در آینه کلام اهل بیت علیهم‌السلام

برای جمع‌بندی آیاتی که عرض کردیم، «یا علی مدد» می‌گوییم و به سراغ نهج البلاغه امیرالمؤمنین علیه‌السلام می‌رویم تا ببینیم آن حضرت در این خصوص چه فرمایند. فرمایش‌های حضرت چقدر شنیدنی است! فرمود: «فَإِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ لَمْ يَخْلُقْكُمْ عَبَثًا وَلَمْ يَتْرُكْكُمْ سُدىً.»^۱ بدانید خدا شما را بیهوده نیافریده است. اکنون که خدا ما را خلق کرده، اگر چند صباحی آمدیم و چند من برنج و گندم و نان مصرف کردیم و مردیم و گفتیم: ما به دنیا آمدیم که همین مقدار آب و نان بخوریم و بمیریم؛ این عبث می‌شود. خدا ما را برای این آفرید؟! خدا فرمود:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾^۲

این دانشگاه دنیا برای این است که دانشجویان عبودیت و بندگی پرورش پیدا کنند و بنده شوند. [خدا] شما را به حال خودتان رها نکرده است. یعنی با شما کار دارد. ذره ذره اعمالی که انجام می‌دهیم

۱. از خطبه ۸۶ نهج البلاغه؛ ترجمه: همانا خدای سبحان شما را بیهوده نیافریده، به حال خود وانگذاشته و در گمراهی و کوری رها نساخته است. کردارتان را بیان فرموده، از اعمال شما با خبر است و سرآمد زندگی شما را مشخص کرده است.

۲. جن و انس را جز برای اینکه مرا بپرستند نیافریدیم (ذاریات: ۵۶).

حساب دارد. اعمال خوب پاداش و جایزه دارد و اعمال بد مؤاخذه و عقوبت.
[امام حسن مجتبیٰ علیہ السلام در روایتی با مضمون مشابه می‌فرمایند:]

اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ لَمْ يَخْلُقْكُمْ عَبَثًا وَلَيْسَ بِتَارِكِكُمْ
سُدَى كَتَبَ آجَالَكُمْ وَقَسَمَ بَيْنَكُمْ مَعَايِشَكُمْ لِيَعْرِفَ
كُلُّ ذِي لُبٍّ مَنزِلَتَهُ وَأَنَّ مَا قُدِّرَ لَهُ أَصَابَهُ وَمَا صُرِفَ
عَنْهُ فَلَنْ يُصِيبَهُ قَدْ كَفَاكُمْ مَثْوَنَةَ الدُّنْيَا وَفَرَعَكُمْ
لِعِبَادَتِهِ وَحَتَّكُمْ عَلَى الشُّكْرِ وَافْتَرَضَ عَلَيْكُمْ الذِّكْرَ
وَأَوْصَاكُمْ بِالتَّقْوَى وَجَعَلَ التَّقْوَى مُنْتَهَى رِضَاهُ
وَالتَّقْوَى بَابُ كُلِّ تَوْبَةٍ وَرَأْسُ كُلِّ حِكْمَةٍ وَشَرَفُ كُلِّ
عَمَلٍ بِالتَّقْوَى فَازَ مَنْ فَازَ مِنَ الْمُتَّقِينَ. قَالَ اللَّهُ
تَبَارَكَ وَتَعَالَى: ﴿إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا﴾^۱ وَقَالَ: ﴿وَيُنَجِّي
اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ السُّوءُ وَلَا هُمْ
يَحْزَنُونَ﴾^۲ فَاتَّقُوا اللَّهَ عِبَادَ اللَّهِ وَاعْلَمُوا أَنَّهُ ﴿...مَنْ

۱. بی‌تردید برای پرهیزکاران پیروزی و کامیابی است (نبأ: ۳۱).

۲. خدا کسانی را که پرهیزکاری پیشه کردند، به سبب اعمالی که مایهٔ رستگاری‌شان بود نجات می‌دهد، عذاب به آنان نمی‌رسد و اندوهگین هم نمی‌شوند (زمر: ۶۱).

يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا. ﴿١﴾ مِنَ الْفِتَنِ وَيُسَدِّدُهُ
 فِي أَمْرِهِ وَيَهَيِّئُ لَهُ رُشْدَهُ وَيُفْلِحُهُ بِحُجَّتِهِ وَيَبَيِّضُ
 وَجْهَهُ وَيُعْطِيهِ رَغَبَتَهُ ﴿٢﴾... مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
 مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ ﴿٣﴾
 وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا ﴿٢﴾ ٣.

((كَتَبَ آجَالَكُمْ وَقَسَمَ بَيْنَكُمْ مَعَايِشَكُمْ)): عمر و اجلتان را مشخص کرده و رزق و روزی‌تان را هم بین شما

۱. از آیه ۲ سورة طلاق: «فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارُقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا ذَوَىٰ عَدْلٍ مِّنْكُمْ وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ذَٰلِكُمْ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا.» ترجمه: چون به پایان زمان [عده] نزدیک شدند، آنان را [با رجوع به زوجیت] به صورتی شایسته [که رعایت همه حقوق همسر داری است] نگه دارید یا از آنان به طرز شایسته [که پرداخت همه حقوق شرعی است] جدا شوید. [هنگام جدایی] دو عادل از خودتان را گواه [طلاق] بگیرید. [شما ای گواهان!] گواهی را برای خدا اقامه کنید. به وسیله این [حقایق] به کسی که همواره به خدا و روز قیامت ایمان دارد، اندرز داده می‌شود. هر که از خدا پروا کند، خدا برای او راه بیرون شدن [از مشکلات و تنگناها را] قرار می‌دهد.

۲. از آیه ۶۹ سورة نساء: «وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا.» ترجمه: کسانی که از خدا و پیامبر اطاعت کنند، در زمره کسانی از پیامبران و صدیقان و شهیدان و شایستگان خواهند بود که خدا به آنان نعمت [ایمان، اخلاق و عمل صالح] داده. اینان نیکو رفیقانی هستند.

۳. ابن شعبه حرانی، تحف العقول، به تصحیح علی‌اکبر غفاری، ج ۱، قم: مؤسسه نشر اسلامی، ۱۳۶۳ش، ص ۲۳۲؛ ترجمه: ای بندگان خدا، بدانید که خداوند شما را بیهوده نیافریده و به حال خود رها نکرده است. مدت عمرتان را نوشته و روزی شما را بینتان قسمت کرده تا هر خردمندی قدر و ارزش خود را بشناسد و بداند آنچه برای او مقدر و معین شده نصیب او خواهد شد و آنچه از آن او نیست نصیبش نخواهد شد. خداوند روزی دنیایتان را به عهده گرفته، شما را برای عبادت خویش فراغت ارزانی داشته، به سپاسگزاری تشویق فرموده، نماز را بر شما واجب کرده و به تقوا سفارشتان کرده و تقوا را نهایت خرسندی خویش قرار داده است. تقوا در هر توبه و سز هر حکمت و مایه شرافت هر رفتاری است. هر کس از تقوای پیشگان کامیاب گردید در اثر تقوا بوده است. خداوند تبارک و تعالی می‌فرماید: بی‌تردید برای پرهیزکاران پیروزی و کامیابی است (نبا: ۳۱). همچنین می‌فرماید: خدا کسانی را که پرهیزکاری پیشه کردند، به سبب اعمالی که مایه رستگاری‌شان بود نجات می‌دهد، عذاب به آنان نمی‌رسد و اندوهگین هم نمی‌شوند (زمر: ۶۱). پس ای بندگان خدا تقوای الهی را رعایت کنید و بدانید که هر که برای خدا تقوا ورزد، خدا برای او راه بیرون شدن [از مشکلات و تنگناها را] قرار می‌دهد (طلاق: ۲)، او را در کارش موفق می‌سازد، اسباب هدایت او را فراهم می‌کند، حجت او را پیروز می‌گرداند، روسفیدش کند و دل خواهش را به او می‌دهد و در زمره کسانی از پیامبران و صدیقان و شهیدان و شایستگان خواهند بود که خدا به آنان نعمت [ایمان، اخلاق و عمل صالح] داده. اینان نیکو رفیقانی هستند (نساء: ۶۹).

تقسیم کرده است. کسی که احتکار می‌کند، دست در جیب مردم می‌کند و در فقر و فلاکت و گرانی، فشار مضاعف بر مردم وارد می‌کند، ذره‌ای بر رزق او اضافه نمی‌شود؛ [هرچند] ممکن است بر مال او اضافه شود و مال او وبال گردنش شود. آنچه خدا تأیید می‌کند رزق است؛ مال نیست.

«لِيَعْرِفَ كُلُّ ذِي لُبٍّ مَنزِلَتَهُ وَأَنَّ مَا قُدِّرَ لَهُ أَصَابَهُ»:
هرچه خدا برای آدم‌ها مقدر و مقرر کرده است، به آن‌ها می‌رسد. ما اگر ناهار و شاممان را با لقمه حرام تأمین نکنیم، خدا حتماً [رزق] حلال را بر سر سفره‌مان می‌آورد و نمی‌گذارد ما بمیریم. اما گاهی ما انسان‌ها عجل‌هستیم. بر اثر عجل بودن، حرام را به جای حلال می‌آوریم. خدا می‌گوید: با [روزی] حلال از شما پذیرایی می‌کنم. ما مهمان خدا هستیم. مثل اینکه انسان به خانه کسی مهمان برود؛ [ولی] قاچاقی به آشپزخانه آن‌ها برود و حرام بخورد. می‌گویند: صبر کن! تو را دعوت کردند. سفره هم می‌اندازند. بهترین غذاها را هم برای تو پخته‌اند. چرا عجله می‌کنی؟!

«وَمَا صُرِفَ عَنْهُ فَلَنْ يُصِيبَهُ»: آنچه خدا قرار است به تو ندهد، هر کاری بکنی نمی‌دهد.

«قَدْ كَفَاكُمْ مَثْوَنَةَ الدُّنْيَا وَفَرَعَكُمْ لِعِبَادَتِهِ»: خدا گفت: من رزاق هستم. رزق شما را با من است. شما فقط به فکر بندگی باشید: به بندگان خدا خدمت کنید، امانت‌داری کنید، حق و حقوق مردم را رعایت کنید و مراقب والدینتان باشید. به جوانانتان احترام بگذارید، برای آن‌ها ارزش قائل باشید و آن‌ها را سرمایه‌های فعال، سازنده و تحول‌آفرین آینده ببینید. این‌ها وظایف شماست. وظیفه شما این است که صلح‌رحم کنید و کاری کنید که همسایه‌تان گرسنه نباشد و گرانی بیداد نکند. شما کار خودتان را درست انجام بدهید. همه این‌ها عبادت است. نماز جمعه و جماعت هم عبادت است.

«وَحَتَّكُمْ عَلَى الشُّكْرِ»: چقدر خدا به شما گفته است شاکر باشید!

در سال‌های اول پیروزی انقلاب، چه میزان از جمعیت تلفن داشتند؟ بسیار برای ما پیش آمده است که اگر در خانه کسی تلفن بود، از آن‌ها خواهش می‌کردیم

که [به جایی] زنگ بزنیم. یا اگر فرزندمان سرباز بود، می‌گفتیم: فرزند ما فلان ساعت زنگ می‌زند. بیاییم اینجا با او صحبت کنیم. بزرگان ما هنوز این‌ها را فراموش نکرده‌اند.

در روستاها و شهرهای مختلف، چقدر برق بود و چند خانه گاز داشت؟ حتی شهرهایی که مرکز جوشش گاز هستند و منابع گازی در آنجاست، چند تا از آن‌ها گاز داشتند؟ همچنین [است درباره] امکانات فراوان دیگری که همه ما می‌دانیم.

اکنون باید آب و برق [و امکانات دیگر] را قدر بدانیم و [در مصرف آن‌ها] صرفه جویی کنیم. اوایل انقلاب یکی از گرفتاری‌ها و مشکلات این بود که آب دائم قطع و وصل می‌شد. وقتی کسی دوش می‌گرفت مطمئن نبود که این کار به آخر می‌رسد. یا وقتی کسی می‌خواست وضو بگیرد، ممکن بود حین وضو آب قطع شود. ما این‌ها را به یاد داریم.

الان هم با وجود امکاناتی که داریم، همچنان مطالبه می‌کنیم و از دولت عزیز و خدمتگزار خواهش می‌کنیم: بیشتر از این به داد ما مردم برسید. اما انصافاً آن

[روز]ها را هم به یاد بیاوریم و بگوییم: خدایا! ممنون تو هستیم. جمعیت ما چند برابر شد؛ ولی مشکلات ما کمتر شد. این [موضوع] را هم ببینیم:

﴿وَإِذِ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ﴾

[اگر] شکر کنیم، خدا هم عنایت می‌کند؛ اما اگر هرچه هم داشتیم، باز چیزی را فریاد بزنیم که نداریم؛ [در این صورت عذاب خدا در انتظار ماست]. موقعی که پیکان سه‌میلیون تومان شده بود، شخصی می‌گفت: این ماشین هفده تا بیست هزار تومان بود! من پیکان را سه‌میلیون تومان خریده‌ام. این چه بساطی است! این چه مملکتی است! کسی به او گفت: چرا موقعی که هفده هزار تا بیست هزار تومان بود نخریدی؟ فوری گفت: آن زمان پول نداشتیم. [باید گفت:] بیست هزار تومان بود؛ ولی برای تو نبود. برای خواص بود. منظور این است که

۱. [نیز یاد کنید] هنگامی را که پروردگارتان اعلام کرد که اگر سپاسگزاری کنید، قطعاً [نعمت] خود را بر شما می‌افزایم و اگر ناسپاسی کنید، بی‌تردید عذابم سخت است (ابراهیم: ۷).

همه چیز را با هم ببینیم و ناشکری نکنیم. حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام می فرماید: خدا از شما شکر می خواهد. ما پیرو امیرالمؤمنین علیه السلام هستیم. «وَافْتَرَضَ عَلَيْكُمُ الذِّكْرَ»: دائم با ذکر باشید. با ذکر یعنی با نماز و قرآن [باشیم]، لیمان به یاد خدا بجنبد و دلمان به یاد خدا باشد.

«وَأَوْصَاكُمْ بِالتَّقْوَى وَجَعَلَ التَّقْوَى مُنْتَهَى رِضَاهُ وَالتَّقْوَى بَابُ كُلِّ تَوْبَةٍ وَرَأْسُ كُلِّ حِكْمَةٍ وَشَرَفٌ كُلِّ عَمَلٍ بِالتَّقْوَى فَازَ مَنْ فَازَ مِنَ الْمُتَّقِينَ قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: ﴿إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا﴾»: [خداوند] تقوا را نهایت رضایت خودش تعریف کرده است. تقوا در هر رحمتی است. با تقوا در رحمت باز می شود و حکمت خدا شامل حال انسان ها می شود. شرافت هر عملی به تقواست؛ چون [اگر] تقوا نباشد، هیچ عملی قبول نمی شود. هرکس رستگار شد، با تقوا رستگار شد. خدا فرمود: خدا اهل تقوا را نجات می دهد و آن ها حزن و اندوهی نخواهند داشت.

«فَاتَّقُوا اللَّهَ عِبَادَ اللَّهِ وَاَعْلَمُوا أَنَّهُ... مَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا. ﴿مِنَ الْفِتَنِ وَيُسَدِّدْهُ فِي أَمْرِهِ وَيُهَيِّئْ لَهُ رُشْدَهُ»

وَيُفْلِحُهُ بِحُجَّتِهِ)) هرکس اهل تقوا شد، درهای بسته به روی او باز می‌شود و بن بست در زندگی او نخواهد بود. اهل تقوا از فتنه‌ها در امان می‌مانند. [حتی اگر] همه عالم علیه آن‌ها فتنه کنند، این فتنه‌ها به صورت فتنه‌گران می‌خورد و به اهل تقوا کاری نمی‌کند.

انقلاب اسلامی، امام رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ، رهبر مُظَلَّم و شهید بهشتی را ببینیم. چقدر علیه او شایعه پخش کردند و دروغ بافتند. آن‌ها بی‌آبرو شدند؛ اما این شخصیت برای همیشه اسو و الگوی مسلمانان و مستضعفان در همه عالم شد.

((وَيُبَيِّضُ وَجْهَهُ وَيُعْطِيهِ رَغَبَتَهُ... مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا)): کسی که اهل تقوا می‌شود، خدا او را روسفید نگه می‌دارد. روسیاهی [نصیب] کسانی می‌شود که مقابل تقوا هستند. اهل تقوا آنچه از خدا بخواهند، خدا به آن‌ها عنایت می‌کند.

این نگاه امیرالمؤمنین عليه السلام بود. خدا دل ما را به معارف نورانی قرآن کریم و امیرالمؤمنین عليه السلام، قرآن ناطق روشن بفرماید.

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَصْرِ ﴿١﴾

إِنَّ الْإِنْسَانَ لِفِي خُسْرٍ ﴿٢﴾

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا

بِالصَّبْرِ ﴿٣﴾ .

خطبه دوم

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى
سَيِّدِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ أَبِي الْقَاسِمِ الْمُصْطَفَى
مُحَمَّدٍ وَعَلَى عَلِيٍّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَعَلَى فَاطِمَةَ
الزَّهْرَاءِ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ وَعَلَى الْحَسَنِ
وَالْحُسَيْنِ سَيِّدَيْ شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ وَعَلَى عَلِيٍّ
بْنِ الْحُسَيْنِ وَعَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَعَلَى جَعْفَرِ
بْنِ مُحَمَّدٍ وَعَلَى مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ وَعَلَى عَلِيٍّ
بْنِ مُوسَى وَعَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَعَلَى الْحِجَّةِ
الْقَائِمِ الْمُنْتَظَرِ الْمَهْدِيِّ صَلَوَاتِ اللَّهِ وَسَلَامِهِ
عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ.
أوصيكم عباد الله ونفسي بتقوى الله ونظم أمركم.

دعوت به تقوا

یاور یکدیگر باشیم برای اینکه تقوا در زندگی مان

پیاده شود. در ادارات، مدارس، دانشگاه‌ها، بازارها، خانه‌ها، روابط خانوادگی و اجتماعی و در همه شئون سیاسی و اقتصادی و فرهنگی ما باید تقوا جاری باشد. چه کسی باید این جریان را به راه بیندازد؟ آحاد ما مردم، همه باید دست به دست هم بدهیم برای اینکه زیبایی و شیرینی و آثار و برکات شجره طيبة تقوا را ببینیم. اگر اهل تقوا باشیم، از زندگی خود لذت بیشتری می‌بریم.

مناسبت‌های هفته

مناسبت‌هایی در پیش داریم:

سالگرد شهادت آیت‌الله بهشتی و ۷۲ تن از یاران امام خمینی، هفته قوه قضائیه

یکی از آن مناسبت‌ها هفتم تیر است که به دلیل اهمیت آن اول عرض می‌کنم. هفتم تیر، [سالگرد] انفجار [بمب در] دفتر حزب جمهوری اسلامی و شهادت آیت‌الله دکتر بهشتی و ۷۲ تن از یاران آن مرد بزرگ [است]. همه آن‌ها شهیدان عزیز و

گرامی و بسیاری از آن‌ها علما و بزرگان بودند. یکی از آن‌ها آیت‌الله حقانی بود. به خاطر جایگاه آیت‌الله شهید بهشتی، آن متفکر، عارف، سیاستمدار، فقیه و فیلسوف که بنیان‌گذار دستگاه قضا در جمهوری اسلامی و رشد و بالندگی بخشنده به این دستگاه بودند، به همین مناسبت هفته‌ی قوه‌ی قضائیه را داریم.

سخنی با مسئولان قوه‌ی قضائیه

مدیرکل محترم دادگستری، برادر عزیز و ارجمند، جناب آقای شعبانی، سخنرانی فرمودند. الحمدلله ایشان و یاران ارجمندشان با نگاه مؤمنانه درصدد این هستند که رسالتی را بر عهده دارند که اقامه‌ی حق و عدل و عمل به قانون است، اعمال کنند. باور من این است که عزیزان ما هرچه از دستشان برمی‌آید تلاش خودشان را می‌کنند. امیدواریم در این مسیر موفق باشند. ممکن است گاهی گلایه هم بشنویم؛ اما در مقابل، بسیاری هم تشکر می‌کنند برای مشکلاتی که احساس کردند برای آن‌ها حل شده است.

جناب آقای شعبانی و عزیزان دستگاه قضا، به شما

خدا قوت عرض می‌کنم و می‌دانم که کارتان بسیار دشوار است. حقیقتاً بسیاری از این عزیزان دستگاه قضا شب‌ها هم پرونده‌هایشان را با خودشان به منزل می‌برند و آنجا هم کار دارند؛ یعنی شب و روز فکرشان درگیر کار است. نوع کار آن‌ها این‌گونه است. در عین حال، چنان‌که خدای متعال فرمان می‌دهد، همه ما انتظار داریم که:

﴿إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا﴾

امانت باید به اهل آن برسد. وقتی دو طرف دعوا [به دستگاه قضا مراجعه می‌کنند،] یک نفر به خوبی بلد است چطور وکیل بگیرد و لایحه تنظیم کند؛ [اما] بنده‌خدایی کسی را ندارد، حقوق خود را نمی‌داند و نمی‌تواند از حق خود دفاع کند. در این مواقع هم شما باید برادران راهنمای او باشید؛ چنان‌که

۱. خدا قاطعانه به شما فرمان می‌دهد که امانت‌ها را به صاحبانش بازگردانید و هنگامی که میان مردم داوری می‌کنید، به عدالت داوری کنید. یقیناً [فرمان بازگرداندن امانت و عدالت در داوری] نیکو چیزی است که خدا شما را به آن موعظه می‌کند. بی‌تردید خدا همواره شنوا و بیناست (نساء: ۵۸).

الحمد لله هستید. حکمی که صادر می‌کنید، [باید بر اساس] عدالت باشد؛ [به‌گونه‌ای] هر که دید بگوید: احسنت! این یعنی عدالت. همچنین خدا به داوود پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

يَا دَاوُودُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ.

من تو را در زمین خلیفه قرار دادم. آنچه حق است در بین مردم حکم کن که اجرا شود. پس حق و عدالت مهم است. قانون هم آمده است که مردم حق و عدالت را در زندگی‌شان ببینند. این‌ها را باید با هم در نظر داشت؛ همان کاری که دغدغه شما عزیزان است. خدمت شما تبریک عرض می‌کنیم و خسته نباشید می‌گوییم. در بیاناتتان به مردم توصیه کردید: خودتان هم همت کنید و متوجه باشید که حقتان

۱. [گفتیم:] ای داوود! همانا تو را در زمین جانشین [و نماینده خود] قرار دادیم؛ پس میان مردم به حق داوری کن و از هوای نفس پیروی مکن که تو را از راه خدا منحرف می‌کند. بی‌تردید کسانی که از راه خدا منحرف می‌شوند، چون روز حساب را فراموش کرده‌اند، عذابی سخت دارند (ص: ۲۶).

آسیب نبیند. گاهی ممکن است ما خودمان از روی ندانم‌کاری مشکل ایجاد کنیم. در این خصوص هم از امام رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ جمله‌ای را نقل می‌کنم؛ فرمودند: «(امروز دستگاه دادگستری و دادگاه‌های انقلاب پاسبان آبرو و حیثیت جمهوری اسلامی و اسلام است و انحراف در قضا، مردم را از این دستگاه مأیوس و به جمهوری اسلامی و روحانیون بدبین می‌نماید.)»^۱ این سفارش امام رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ است به شما که فرزندان حقیقی آن امام و پای کار او هستید الحمدلله.

عدل علوی در کلام رهبر انقلاب مُدَّةُ ظِلِّهِ و سیره امیرالمؤمنین السَّلَامُ عَلَيْهِ

رهبر فرزانه انقلاب مُدَّةُ ظِلِّهِ هم فرمودند: «(ما نباید از شعار عدل علوی عقب‌نشینی کنیم.)»^۲ این [سخن] معنای فراوانی دارد. کسی که قدری با نهج البلاغه سروکار داشته باشد، می‌داند که امیرالمؤمنین السَّلَامُ عَلَيْهِ درباره عدالت چقدر حساس است. امیرالمؤمنین السَّلَامُ عَلَيْهِ

۱. سیدروح‌الله موسوی خمینی رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ، صحیفه امام خمینی رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ، «پیام به مردم و مسئولان در آغاز سال نو (سیزده تذکر):

۲۹ اسفند ۱۳۵۹)، ج ۱۴، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ، ۱۳۷۸، ص ۲۱۸.

۲. سیدعلی خامنه‌ای رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ، «بیانات در دیدار مسئولان سازمان صداوسیما»، سایت خامنه‌ای. آی آر، ۱۵ بهمن ۱۳۸۱. <https://farsi.72277=khamenei.ir/speech-content?id>

فرمود: این حکومت برای من به اندازه آنچه وقت عطسه از بینی بز بیرون می‌زند هم ارزش ندارد؛ مگر اینکه حقی را زنده کنم و باطلی را از میان ببرم.^۱

[باری امیرالمؤمنین علیه السلام] کفش‌هایش را در آستانه جنگ می‌دوخت و پینه می‌کرد. کسی به کفش‌های امیرالمؤمنین علیه السلام نگاه معناداری کرد؛ یعنی تو که خلیفه مسلمانان هستی، کفشت را پینه می‌کنی؟! این کفش است که تو می‌پوشی؟! تو فرمانده جنگ هستی! حضرت نگاه معنادار این بنده خدا را دید و گفت: این کفش‌ها چقدر می‌ارزد؟ او گفت: این کفش قیمتی ندارد. هیچ نمی‌ارزد. خلیفه مسلمانان کفشی می‌پوشد که هیچ نمی‌ارزد. برای جنگ هم همان را وصله می‌زند. سپس حضرت فرمود: حکومتی که من والی آن هستم، به اندازه همین کفش که هیچ نمی‌ارزد، برای من ارزش ندارد؛ مگر اینکه حقی را احیا کنم و باطلی را بمیرانم.

این حدیث در حقیقت بشارتی به عزیزان دستگاه قضاست. یعنی ببینید که وقتی شما حقی را احیا

۱. اشاره به خطبه ۳ نهج البلاغه (خطبه شفشقیه): «لَأَلْفَيْتُمْ دُنْيَاكُمْ هَذِهِ أَزْهَدَ عُنْدِي مِنْ عُقْطَةِ عُنْزٍ.» ترجمه: آنگاه می‌دیدید که دنیای شما نزد من از آب بینی بزغاله‌ای بی‌ارزش‌تر است.

می‌کنید، چقدر می‌ارزد! زیرا آرمان امیرالمؤمنین علیه السلام را احیا کرده‌اید. برای همین است که [حضرت] آقا ظله فرمودند: «ما نباید از شعار عدل علوی عقب‌نشینی کنیم.» مردم به عدل علوی نیازمندند و تشنه آن هستند. عدالت و عدالت‌خواهی و تزیین عدالت از چیزهایی است که نباید آن را فراموش کرد.

روز مبارزه با سلاح‌های شیمیایی و میکروبی

مناسبت دیگر روز مبارزه با سلاح‌های شیمیایی و میکروبی است. ما می‌دانیم که عوامل آمریکا و انگلیس و عامل خطرناک آن‌ها، صدام بعثی، چقدر از سلاح‌های شیمیایی علیه مردم ما استفاده کردند. الان در بسیاری از مناطق و شهرها و روستاها، عزیزانی را داریم که هنوز [با آسیب‌های جنگ درگیرند]. ممکن کسی ترکش یا آسیب‌های دیگری از جنگ داشته باشد. [اما] شیمیایی مخصوصاً چیزی است که بیشتر عزیزان جبهه‌ای ما گرفتار آن هستند: یکی بیشتر و یکی کمتر. بعضی خانه‌نشین و گرفتارند و بعضی ضعیف‌تر [هستند و تحت درمان قرار دارند].

اصولاً کسانی که در مناطق جنگی بودند، این گرفتاری را با خودشان می‌کشند.

در بعضی مناطق [حملات شیمیایی] خیلی جدی‌تر بود؛ از جمله شهر سردشت و حلبچه عراق که مورد بدترین نوع بمباران‌های شیمیایی قرار گرفتند. هنوز عزیزانی از برادران و خواهران اهل سنت ما در سردشت زندگی بسیار سختی دارند و با آثار شیمیایی مبارزه می‌کنند. بسیاری از آن‌ها به رحمت خدا رفتند و به شهادت رسیدند. کسانی هم که هستند با این مصیبت دست‌وپنجه نرم می‌کنند. آن زمان این سازمان‌های بین‌المللی و اهل دموکراسی و حقوق بشر همه مرده بودند! کسی نبود که بگوید چه بر سر این مردم آمد!

موسم حج

مناسبت دیگری که جا دارد به آن توجه کنیم، ایام و موسم برگزاری مراسم حج است. دل‌های ما آنجاست! مناسبت ((دحو الارض)) هم همین روزهاست که زمین از مکه گسترش پیدا کرد و بزرگ شد؛ مثل میوه که از جای شکوفه شروع به بزرگ شدن می‌کند. جان و

روح زمین، یعنی وحی و قرآن، نبوت و ولایت اهل بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام و حیات طیبه، این‌ها همه از نقطه کعبه به همه عالم نشر پیدا کرد و گسترش یافت. به این [موضوع] هم توجه کنیم.

از خدای متعال ملتمسانه بخواهیم، همان طور که راه کربلا را باز کرد و از همین الان دل‌های ما به فکر اربعین و پیاده‌روی و زیارت آن مضجع شریف است، راه مکه و مدینه هم به همین شکل باز شود و ان‌شاءالله جمعیت عاشقان برای پیاده‌روی آنجا هم خودشان را آماده کنند.

رهبر ما فرمودند: امت اسلامی کجا بهتر از مکه و مراسم حج می‌تواند پیدا کند که درباره مسجد الاقصی و حضور شرارت‌آمیز آمریکا در منطقه اظهار نظر کند؟^۱ امیدواریم با اعمال حج ابراهیمی شاهد عزت و عظمت مسلمانان باشیم. البته به ما گفته‌اند: [اگر] دستتان به حج نمی‌رسد، زیارت علی

۱ . نک: سیدعلی خامنه‌ای علیه‌السلام، «بیانات در دیدار کارگزاران حج»، سایت خامنه‌ای، ۸ مرداد ۱۳۹۶: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۳۷۲۵۴>، آی آر.

«کجا امت اسلامی بهتر از بیت‌الله الحرام و مکه و مدینه و عرفات و مشعر و منا پیدا می‌کند برای اینکه اظهار کند که ملت‌ها درباره فلسطین و درباره مسجد الاقصی چه می‌گویند و چه می‌خواهند و چه جور فکر می‌کنند؟ کجا بهتر اینجا؟»

بن موسی الرضا علیه السلام جایگزین است و نماز جمعه و نماز عید قربان و عید فطر همان معنا را برای شما دارد. برای نشان دادن عظمت اسلام و اسلامیان، [این نمازها را] با شکوه هرچه تمام‌تر برگزار کنید. این‌ها همه نمادهای حج ابراهیمی هستند. حج ابراهیمی را هم خدا به همه ما روزی کند.

درگذشت ذاکر اهل بیت علیهم السلام، مرحوم کریمخانی

مناسبت دیگر درگذشت ذاکر اهل بیت علیهم السلام، مرحوم محمد علی کریمخانی [است. ایشان] با همان نغمه ملکوتی و آسمانی که از صمیم دل و اخلاص برای امام رضا علیه السلام سرود، جاودانه شد و محبتش در دل‌های اهل ایمان در کنار محبت ثامن الحجج علیه السلام نشست. خدا ایشان را هم با انبیا و اولیا علیهم السلام محشور بفرماید.

سالگرد شهادت امام جواد علیه السلام

روایتی از امام جواد علیه السلام درباره گوش کردن به سخنان دیگران عرض آخر بنده هم [درباره] شهادت حضرت امام جواد علیه السلام [است] که پنجشنبه پیش روست. امام

جواد علیّه السلام جمله‌ای دارند که مخصوصاً امروزه بسیار نیاز داریم که آن را سرلوحهٔ فرهنگ و رفتارمان قرار بدهیم. حضرت فرمودند: «مَنْ أَضْعَىٰ إِلَىٰ نَاطِقٍ فَقَدْ عَبَدَهُ فَإِنْ كَانَ النَّاطِقُ عَنِ اللَّهِ فَقَدْ عَبَدَ اللَّهَ وَإِنْ كَانَ النَّاطِقُ يَنْطِقُ عَنْ لِسَانِ إِبْلِيسَ فَقَدْ عَبَدَ إِبْلِيسَ.»^۱ هرکس صحبت‌های کسی را گوش می‌کند، مثل این است که او را می‌پرستد. برای مثال کسی به خانهٔ ما مهمان آمده است. وقتی حرف می‌زند، به چشم‌های ما هم نگاه می‌کند که ببیند ما چقدر حرف او را تحویل می‌گیریم. حضرت می‌گوید: موقعی که با دقت می‌شنویم و تحویل می‌گیریم، مثل این است که او را می‌پرستیم. اگر گوینده حرف خدا، قرآن و دین را به ما می‌گوید، وقتی حرف او را گوش می‌کنیم، [در واقع] خدا را عبادت می‌کنیم. به این معناست که من و شما هم هرکجا باهم حرف می‌زنیم، باید خدایی حرف بزنیم؛ نه هوای نفسی. اگر [سخنان ما] خدایی باشد، کسی که گوش می‌کند، حرف خدا را گوش می‌کند و خدا را

۱. ابن شعبه حرانی، تحف العقول، به تصحیح علی‌اکبر غفاری، ج ۱، قم: مؤسسه نشر اسلامی، ۱۳۶۳ش، ص ۴۵۶؛ ترجمه: هرکس که به گوینده‌ای گوش فرادهد، مانند آن است که او را پرستیده است. پس اگر گوینده از خدا گوید، او خدا را پرستیده و اگر از زبان ابلیس گوید، او ابلیس را پرستیده است.

عبادت می‌کند. رهبر ظَلَمَةٌ حرف خدا را برای ما می‌گوید. امام رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ سخن خدا را برای ما بیان می‌کرد. اما اگر او حرف شیطان را می‌زند، کسی هم که گوش می‌کند شیطان را عبادت می‌کند. مثلاً کلیپی در فضای مجازی گذاشته‌اند که فقط دربارهٔ دولت سیاه‌نمایی می‌کند، مردم را به جان همدیگر می‌اندازد، در مردم یأس و ناامیدی تولید می‌کند و امید مردم را تیره‌وتار نشان می‌دهد تا مردم ناراحت شوند و آیندهٔ بدی را برای خودشان تصور کنند؛ این [کلیپ] حرف شیطان را می‌زند:

﴿الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَاءِ وَاللَّهُ يَعِدُكُمْ مَغْفِرَةً مِنْهُ وَفَضْلًا وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ﴾^۱

این شیطان است که دائم به شما می‌گوید: شما هیچ چیز نیستید. چیزی ندارید و به جایی نمی‌رسید، شیطان این را می‌گوید؛ اما خدا دائم به شما امید می‌دهد. هرکس حرف از ناامیدی زد، سخن‌گوی شیطان است. بله! فقر به مردم ما آسیب می‌رساند؛

۱. شیطان، شما را [به هنگام انفاق مال باارزش] از تهی‌دستی و فقر می‌ترساند و شما را به کار زشت [چون بخل و خودداری از زکات و صدقات] امر می‌کند. خدا شما را از سوی خود وعدهٔ آمرزش و فزونی رزق می‌دهد. خدا بسیار عطاکننده و داناست (بقره: ۲۶۸).

اما با گوش کردن به حرف شیاطین فقر برطرف نمی‌شود. شیاطین خودشان تولیدکنندگان فقر هستند. شیاطین همان تحریم‌کنندگان و محسوسان هستند. مگر این‌ها می‌توانند فقر را از بین ببرند؟ همین‌ها در گوش ما یأس و ناامیدی القا می‌کنند.

روایتی از امام جواد علیه السلام درباره قرار داشتن در منظر خدا

همچنین امام جواد علیه السلام فرمودند: «وَاعْلَمْ أَنَّكَ لَنْ تَخْلُوَ مِنْ عَيْنِ اللَّهِ، فَإِنْظِرْ كَيْفَ تَكُونُ.»^۱ بنده خدا! تو هیچ وقت از جلوی چشم خدا پنهان نیستی. عالم محضر خداست. خدا همیشه تو را می‌بیند. اکنون ببین که چگونه فکر می‌کنی، در دلت چه می‌گذرد، چه می‌گویی، چگونه رفتار می‌کنی و اخلاقت با خودت، با خانواده و والدین و فرزندان و با مردم چگونه است. خدا تماشا می‌کند. ببین خدا چه نمره‌ای به تو می‌دهد. به این نمره خدا همه ما بسیار محتاجیم.

۱. ابن شعبه حرانی، تحف العقول، به تصحیح علی‌اکبر غفاری، ج ۱، قم: مؤسسه نشر اسلامی، ۱۳۶۳ش، ص ۴۵۵؛ ترجمه: بدان که تو هرگز بیرون از دید خداوند نخواهی بود؛ پس بنگر که چگونه‌ای.

دعای پایانی

پروردگارا! به عزت پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ و آل پیغمبر عَلَيْهِمُ السَّلَامُ و به مظلومیت امام جواد عَلَيْهِ السَّلَامُ، عاقبت امر ما را به رضایت و خشنودی خودت ختم بفرما؛

پروردگارا! تا ما را نیامرزیده‌ای از این دنیا نبر؛ لحظه مرگ ما را لحظه آسایش، خوشبختی و سعادت‌مان و لحظه رضایت خودت قرار بده؛ پروردگارا! دل‌های اهل ایمان را نسبت به یکدیگر هر روز مهربان‌تر قرار بده؛

پروردگارا! از تو ممنونیم که برای حفظ نظام ما و عزت و اقتدار ما، رهبر فرزانه انقلاب مُؤَلَّاهُ، این ذخیره الهی را از ترور شیاطین حفظ فرمودی. همین روزها سالگرد آن [واقعه] است.

خدایا! سایه ایشان را بر سر مسلمانان جهان و مستضعفان عالم مستدام بدار؛

پروردگارا! حکومت اسلامی ما را به حکومت جهانی صاحب و مولایمان متصل بفرما؛ گذشتگان ما را ببخش و پیامرز؛

به مریض‌های ما شفای عاجل عنایت بفرما؛
 فقر و گرفتاری و بیکاری و گرانی را از جامعه ما دور بفرما؛
 هر روز بر توفیقات دولت خدمتگزار و دستگاه محترم
 قضا در اجرای عدالت و رفع مشکلات مردم بیفزای؛
 دل‌های جوانان ما را سرشار از امید، موفقیت،
 خلاقیت و فعالیت قرار بده؛
 فرج مولا و صاحب ما را نزدیک بفرما.

اللَّهُمَّ اغْفِرِ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ
 وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ فِي مَشَارِقِ
 الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا تَابِعِ اللَّهُمَّ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ بِالْخَيْرَاتِ
 إِنَّكَ مُجِيبُ الدَّعَوَاتِ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ﴿١﴾
 فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ﴿٢﴾
 إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ﴿٣﴾.

